

УДК 821.161.2 – 31.09

МІКРОКОСМ «УКРАЇНСЬКОЇ» АТЛАНТИДИ (ГУЦУЛЬЩИНИ) У ТВОРЧОСТІ СТАНІСЛАВА ВІНЦЕНЗА

Тетяна БИКОВА

*Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова,
кафедра української літератури,
вул. Пирогова, 9, Київ, 01030, Україна,
e-mail: nanan@meta.ua*

На основі аналізу художнього тексту тетралогії Станіслава Вінценза «На високій полонині» розкрито особливості інтерпретації Гуцульщини як образу української Атлантиди в польській літературі першої третини ХХ століття, досліджено основні філософські погляди письменника, смислові концентри, які вплинули на своєрідність тлумачення взаємодії світу природи Гуцульщини з її мешканцями очима польського дослідника. Зроблено висновки щодо наявності певних рис універсалізму у зображенні гуцульського краю і його мешканців.

Ключові слова: Гуцульщина, гірський час, пастуша культура, панідеалізм, авторська інтерпретація.

В останні десятиліття ХІХ – першій третині ХХ століть збільшилася кількість етнографічних досліджень польських науковців про культури українського населення Карпат. Вони досягнули високого рівня завдяки діяльності визначних учених, появі нових солідних установ, етнографічних журналів, як «Wisła», «Lud», «Zbiór wiadomości do antropologii krajowej».

Вивчення народної культури українців польськими дослідниками було пов'язано з діяльністю Польського Товариства Людознавства, яке мало свою резиденцію у Львові й видавало етнографічний журнал «Lud», де друкували свої праці дослідники Ян Бодуен де Куртене, Іван Франко, Володимир Гнатюк. Після Першої світової війни дослідженням народної культури гуцулів займалися Р. Герасимчук, В. Табор, Ян Фальковський.

Серед польських науковців і знавців Гуцульщини значне місце у першій третині ХХ століття належить письменникові й етнографу Станіславу Віцензу. Своім великим епічним полотном «На високій долонині», яке стало працею цілого його життя, він беззаперечно ввів образ Гуцульщини у світовий контекст. Чимало літературознавців, сучасних дослідників Вінцизеніани справедливо стверджують: «Серед творів гуцульської тематики немає рівних за мальовничістю пейзажів Коцюбинському й Черемшині, за силою відтворення народної неволі – Франкові й Стефанику, за барвистістю мови – Хоткевичу. Та за всім цим, разом узятим, немає рівних епопеї С. Вінценза – кращому творові світової літератури про українські Карпати та їх волелюбних, щедро обдарованих мешканців» [3, 408].

Народившись на Гуцульщині (Слобода Рунгурська), рано зустрівшись із гуцульським фольклором, глибоко вникнувши в життя гуцулів, письменник став своєрідним «Гомером Гуцульщини» (Я. Хороши), який захотів подати на розсуд читача епос про своєрідний загублений далеко у горах край, так звану Атлантиду, загублену у часі.

У С. Вінченза Гуцульщина виступала не тільки прообразом «малої батьківщини», а своєрідним джерелом філософської рефлексії, підтвердженої кількадесятилітньою працею над великим епічним полотном «На високій полонині».

Метафізичне сприйняття Гуцульщини як української Атлантиди ґрунтується, на нашу думку, на двох положеннях: по-перше, воно йде від філософії панідеалізму, Р. М. Гольцафеля (топос Гуцульщини з її колоритом і національною самобутністю певною мірою слугував практичним підтвердженням філософських ідей цієї течії), і, по-друге, впливом обставин життя, які сприяли надзвичайно докладному пізнанню культури карпатських верховинців. Чимало пояснень щодо особливостей сприйняття Вінчензом гуцульської філософії життя і способу мислення, а отже, й розуміння Гуцульщини як Атлантиди, розкриває у його есе «Мала Ітака – нічний діалог». Насамперед це питання, щодо поєднуваності понять малої та великої батьківщини, провінційного погляду на світ і універсального бачення поняття вітчизни у європейських літературах.

У 50-х роках ХХ століття в діалог із письменником вступив швейцарський філософ Ганс Цбінден, який чітко окреслив межі вживання у тексті «На високій полонині» поняття «мала» або «ближча» вітчизна, яка виступає місцем «зустрічі численних культур, люду, племен, разом з їх справами, їх поезіями і міфами, їх мистецтвом і їх традицією здалека і зблизька». Таке взаємопроникнення культурних цінностей унеможливило закриття в колі однієї традиції, і дозволяє натомість принаймні пасивну участь у над-регіональній культурі. Не заперечуючи такої думки, С. Вінценз однак наголосив на істотному впливові на конкретну особистість найближчої їй культурної формації, а, отже, саме поняття «ближчої» вітчизни є водночас і доволі універсальним поняттям, спільним для всієї європейської спільноти. Отже, Гуцульщина сприймається і як «ближча» вітчизна, і як універсальне поняття, яке є повною мірою складником цілої української, а через неї й європейської культури зокрема.

Щодо підґрунтя створення «Калевали гуцулів» (Г. Цбінден) доречними є твердження Болеслава Гадачека, що «твір народився із зваби його творця старожитньою і прекрасною гуцульською культурою» [7, 281], а також думка Я. Хорошого про захоплення Вінчензом культом Гомера, Платона і Данте, яким він завдячує формуванню власного світовідчуття, що виникло «з ідейної несуперечливості різних творів, як і саме зі сприймання світу, в цілій його природничо-духовній складності, як гомерівської уявленої спільноти “неба і землі, богів і людей”» [6, 295–296].

Саме враховуючи цей культ, вибудовує С. Вінценз багатогранність площин часу, яка також сприяє створенню своєрідного метафізичного містка між реальною Гуцульщиною і фантастичною, ірреальною Атлантидою. Однією з реальних площин у творі виступають події, пов'язані безпосередньо з весіллям найстаршої доньки пана з Криворівні, на яке головний герой твору Фока Шумей запрошує всіх карпатських горян. Показ цих подій сповнений авторської етнографічної рефлексії (оповідань про най-

важливіші види діяльності гуцулів, культурні традиції, обрядову магію, права гуцулів тощо). Поступово ця оповідь у творі переключається в іншу, ірреальну площину, яку вибудовують розповіді автора про прадавні міфічні, напівлегендарні часи: історії про велетнів у гуцульських краях і про зародження опришківського руху. Таким способом, створено опис своєрідного часу, що відходить від архівної історичності до народних способів бачення минулого, що зумовлене своєрідною філософією міфу. На думку С. Вінченза, «міф народжується, постає, як будь-який інший живий витвір... міф засвідчує те, що сховане від очей. Послугується письмом лучним і пушовим. Розсаджує скелі і запалює вогонь, захований у них» [2, 141].

Проводячи паралель Гуцульщина–Атлантида, С. Вінченз розмірковує про певний генетичний зв'язок гуцулів із іншими народами, а також із самою природою, яка уберегла своєю неприступністю цей гуцульський край від засилля цивілізації. Письменник виносить на розсуд два погляди на Галичині: як міфічно-легендарний, – про народ і країну «земної досконалості – Рахманію», яка була між небом і землею, на вершинах найвищих гір, – так і етнографічний – про особливості гірського світу і своєрідність гірського часу, що вражає власною неприступністю, невідворотністю і логічною упорядкованістю всепланетного масштабу.

На основі гуцульських легенд про рахманні землі, письменник охарактеризував образ ідеальної країни чулих і довірливих людей, країни яку від всесвітніх лих оберігають води і гори. Йдучи за легендою, С. Вінченз стверджував, що гуцульський край не може цілком відповідати описові землі країни рахманів, адже «наша земля, така, яку ми знаємо, не схильна пестувати буйної зичливості, справжньої лагідності та й інших рідкісних, особливих духовних билин не потерпить. Якщо не створить водночас противаги із властивостей хижацьких, рис гострих, колючих та отруйних» [2, 124]. Силою, здатною урівноважити правду старовіку й історичність подій, виступає у творі діяльність опришків, яку польські письменники, починаючи з XVIII століття, сприймали досить неоднозначно.

На початок XX століття у польській літературі та етнографії про Гуцульщину вже були дослідження етнографів і науковців Є. Броцького, К. Антонієвича, К. Туровського, М. Романовського, К. Вуйціцького, Ю. Коженювського, Поля Вінченци, Л. Вайгеля, Ю. Туринського та ін. У своїх описах гуцульського життя, побуту, культури гуцульської вони торкалися й питання зародження опришківського руху. Задля визначення основної позиції С. Вінченза з цього приводу варто порівняти його думку із висловлюваннями польського етнографа П. Вінченца, які були доволі популярними серед тодішніх польських дослідників гуцульського краю. Так, В. Поль вважав: «Дуже ймовірно, що гуцули мають такий самий початок, як запорізькі козаки, що вони потомки тих грабівників і опришків, які численними бандами плюндрували перед двома століттями околиці Покуття. Але силою відбиті та розпорошені втекли в ці лісами покриті гори. Тут переховувалися і час від часу здійснювали напади та грабунки. Згодом змушені оселитися в цих горах, кочували і випалювали ліси, а на здобутих в той спосіб царинках випасали заграбовану худобу і так заспокоювали потреби свого життя» [10, 181].

На це питання С. Вінценз мав цілком протилежний погляд: «Правду кажучи, опришки зовсім не переважали в своєму розбійницькому ремеслі багатих і заможних розбійників-магнатів, як польські пани Стадницькі, Каньовські, Куропатви та інші, у порівнянні з якими багато розбійницьких пригод та нападів опришків мають прикмети хлоп'ячі, юнацькі і майже лицарські. Вони розвинулися під впливом справжнього обурення і почуття кривди. Проте, яке може бути спільне мірило для розбійників і героїв, якщо одні спокійно і безкарно мордують мільйони, або обмірковують нові масові вбивства, а іншим не вільно було навіть боронити своєї родини, своєї хати, своєї людської гордості, якщо відбирали у них хліб та свободу, а вимагали одного лиш – покірно йти на шибеницю або на Сибір» [9, 197]. Тобто саме національно-соціальні причини, на думку С. Вінценза, стали першоосновою опришківського руху в Карпатах.

Така позиція у ставленні до гуцульського краю, до опришківського руху, дала можливість багатьом дослідникам говорити про надмірну ідеалізацію Гуцульщини самого письменника, про відхід від реалістичного до романтичного уявлення (Р. Єндик, О. Дучимінська, Г. Цбінден та ін.). Однак варто зауважити і підтримати позицію літературознавця І. Сеньківа [5], що ідеалізація Гуцульщини, а звідси представлення Гуцульщини як міфічної країни Атлантиди, йде від внутрішнього ества гуцульського люду, «Вінценз тут пішов за голосом українського населення Гуцульщини, його тугою та стремлінням до свободи, за голосом народних міфів». Таке підтвердження можна знайти у етнографічному дослідженні В. Гнатюка, який у передмові до видання «Народні оповідання про опришків» (ЕЗ, т. 26, 1910) зазначав, що «люди поробили в своїх оповіданнях з опришків казкових героїв, рицарів гір та велетів з борецького народу». Як чутливий поет гір, наче на підтвердження цих слів С. Вінценз помістив у своїм творі легенду «Вість про велетів», поширивши цей міф на всю Верховину і поєднавши його з міфом про «громовий топір», в якому опришки постають нащадками племені велетів – борців за свободу.

У річищі культу Гомера і Геродота С. Вінценз увів у твір паралель діяльності Довбуша із героїчними подвигами Геракла напівлюдини-напівбога з грецької міфології: «Каже Геродот, що аж до Дністра можна було простежити на кам'яних плитах сліди Гераклових ніг. Може, аж так далеко сягав той міф. Але сьогодні – чи над Прутом, над Стриєм, над Черемошом чи то над Дністром, де тільки води вимили будь-який слід на камені і скелі, – скрізь показують люди відбитки Довбушевої ступні» [2, 145]. Підносячи велич Довбушевої діяльності до еллінського героїчного епосу, письменник своєрідно ретранслював на Гуцульщину той міфічно-легендарний зв'язок з Атлантидою, який існував між цією міфічною країною і Грецією. Згадана теза є яскравим підтвердженням думки В. Полека, що «письменник не лише відтворив героїчну і людяну постать легендарного ватажка опришків, не лише полемізував із польськими істориками, але й розкрив національно-соціальні причини опришківського руху» [4, 11].

Гуцульщина у розумінні С. Вінценза – це край, де час вселюдський перестає існувати, відбувається самозамінювання часу на специфічний гірський час. На думку І. Кольбушевського, «у історичному сенсі минуле не дуже віддалене, ледве на кілька сторіч Гуцули постають тут як “народ без історії” (цієї вченої, переписуваної в книгах)

і немовби для компенсації цього браку виведені в процесі генетичного розвитку в часі передміфічному і міфічному» [8, 197]. Передміфічний і міфічний час С. Вінценз називав гірським, характеризуючи його як певною мірою об'єднаний момент у гуцульській національній свідомості. Гірський час виступає передусім як жива пам'ять про гірський рід, що його кожен мешканець гір тримає на рівні підсвідомості. Як найбільший власник над усіма світами, гірський час не може підпорядкуватися жодним суспільним канонам: «Доки цей гірський світ не пронумерований, не пореєстрований по-орендарському, доки той час гірський не покарбований, не вицокуваний маленьким годинником, не лічений скупом, на грейцери, – доти не знає він меж. Сягає, куди захоче. Наближає позавчорашнє і віддаляє сьогоднішнє. То мовчить глибоко, то гомонить глухо, то шумить, гуркоче, розбурхується раптово, як Черемош у повінь, і щедро розсипає скарби, ніби гоїний газда старі дукати із бербениці. Начебто кружляє на місці, повертається туди, звідки вплив, або ж шириться на всі боки, як хвилясті кола на поверхні озера» [2, 46]. Отже, гуцульський час сам у собі небувало переплітає лінійний порядок дат, оспорує протяжність або короткість історичних епох, а через свою повторюваність пов'язує «ті часи» з новим часом: «Час гірський одною замашною хвилею накрив усе. Там, де віщуни і заклиначі могутні боролися за світло й волю духовну для своїх побратимів, де страшні мольфари пускали стріли отруйні й показували, що найжахливіша зброя – то зброя духовна, там, де точилися битви моцарів між собою, – там тепер трави коливаються, рештки лісу шумлять...» [2, 94].

Гірський час у розумінні С. Вінценза – це вічність, це місце, де перехрещуються всі світи, краї, люди, де реальний світ перетворюється, завдяки своїй тяглоті у всесвіттовий простір, що не має логічних часових меж: «Час якось розсіюється і розпорошується у просторі, не квапиться бігти вперед, як одновимірний шерек хвилин та годин, що наздоганяють одна одну, а роздзвонюється широко – як хори церковні, іноді відступає назад, граціозно потягуючись у ритмічному танці, то відвертається, як усміхнене уві сні дитя. Або ж – розгортається вялом і шириться луками – не час то, а хвилини вічності» [2, 40].

Таке філософське сприйняття часу у С. Вінценза цілком логічно впливає з філософії панідеалізму, які він сповідував у результаті тісної співпраці із німецьким філософом Рудольфом Гольцапфелем. Р. Гольцапфель мав великий вплив на С. Вінценза, їх об'єднувала глибока приязнь, спільні мрії і погляди на світ. Представники цієї філософської течії вважали панідеалізм як протипагу тоталітарним філософічним системам фашизму і комунізму, які в ім'я вселюдського універсалізму нищать індивідуальні відмінності між людьми і народами, найголовніше їхні національні культури, щоб перетворити поневолені народи в одну бездушну масу. У коментарі до праці «Панідеал» Р. М. Гольцапфеля В. Астров зазначав: «Так само, як наука про природу пізнає дійсність та вивчається її закони, щоб змінити її і підпорядкувати бажанню і владі людини, так і панідеал вивчає душу людини, потрапляє в незвідані глибини і підіймається до вищих її можливих майбутніх проявів і необхідних її шляхів, щоб знайти найідеальніші засоби для найідеальнішого її виміру – ... це якраз і є головна і найважливіша риса панідеалу» [1, XLIII]. Відповідно до цих поглядів С. Вінценз і показав свій гуцульський

вимір у епопеї «На високій полонині». Про свої бажання написати такий твір польський письменник зазначав: «Учитель моєї думки, Р. М. Гольцапфель, слухаючи приязно моїх оповідань, порадив мені написати цю працю. Йому вона завдячує своє постання. Тому моїм гарячим бажанням було би, щоби вона бодай в частинці сталася вшануванням пам'яті цього мисленника універсальної думки. Він мав зрозуміння для струмочків і куточків життя та творчості, якого не можуть мати нівелюючі універсалісти. Давав мені поради і вказівки» [5]. Слушно з цього приводу є думка І. Сеньківа, що серед нібито примітивних форм життя, серед борців за свободу та магів старосвітських вірувань автор знайшов духову свободу, радість життя та певність, що можлива вічна молодість, якщо людський дух буде постійно сперечатися з природою.

Гуцульщина для С. Вінченза як справжня українська Атлантида, постає місцем творення і сповідання своєрідної архаїчної пастушої культури, є краєм перехрещення кількох національних культур – української, польської, єврейської та вірменської. Виступаючи справжнім місцем симбіозу цих культур, які однак не втрачають індивідуальних ознак, не піддаються якомусь зовнішньому впливу, Гуцульщина сприймається в авторській інтерпретації як край, де існує певний діалог культур, що з'єднує всіх людей і тлумачиться як найважливіший визначник східно-карпатського світу і знак належності до нього. Отже, на думку С. Вінченза, в цьому ідеальному краї всюди: в гуцульських граждах, у єврейських корчмах, у дворянській садибі, на плях і на високих полонинах, у пастуших «стаях» відбувається енергетичний, на рівні підсвідомості, обмін думками, ідеями, культурними цінностями. «Діалог саме уможлиблює культурну інтеграцію регіону навколо традиційної системи цінностей, як щораз більше перебуває під загрозою через історичний розвиток» [6, 303].

Традиційну пастушу культуру гуцулів С. Вінченз сприймав як цілий комплекс найрізноманітніших звичаїв і традицій, серед яких на особливу увагу заслуговує обряд «розлучення» (прощання на зиму з полониною), розпалювання на полонині живої вагри, численні обрядові дійства, пов'язані із добробутом маржини і цілого господарства: у них відчувається тісний зв'язок гуцульської культури із навколишнім середовищем. Варте уваги захоплення С. Вінченза працею гуцульського коня на полонині, який протягом свого життя є надійним супутником і товаришем гуцула (знову-таки певною мірою алюзія вже до перського епосу. – *Т. Б.*): «Яке ж то втілення краси – кінь! Говорить давнє прислів'я перських пастухів, увічнене в Зенд-Авесті: на розумі пса тримається світ. А ми, діти гір, дивлячись на цей гірський світ, згадуючи, як виник і ріс він з чорної пущі, як пустив коріння й побудувався на царинках та пасовищах, як втримався і тримається досі, – ми б мали вигукнути: “Розумом, сміливістю та шляхетністю коня стоїть цей світ! Де гуцул, там і кінь; не було б гуцула, не було б узагалі людини в горах, в темних пущах і на осяйно-золотистих просторах полонинських, якби не кінь”» [2, 28–29]. Саме у єднанні з природою, елементом якої постає пастуша культура, автор бачить сенс життя як гуцульського, так і власного. Людина, на його думку, є невід'ємною складовою навколишнього середовища, частинкою всесвітнього космосу, елементом природного кругообігу, у своїй смерті вона стає народженням нового життя і продовженням буття Всесвіту: «Отож і ми з вами, браття мої юнацькі, коли скінчимо мандрівку, змішаймо

наші кістки з кісточками коней, наших приятелів, аби поспіль з ними жити травцю шовкову і зілля буйне, братні смереки і вищі кедри вершинні». Отже, цілком логічно у річищі розглядуваної проблематики вимальовується авторська позиція письменника: саме гірські люди (у розумінні – духовно чисті, сповнені з екзотичною природою рідного краю) мають населяти ідеальний світ Гуцульщини-Атлантиди.

Резюмуючи, варто відзначити особливості концепції філософії С. Вінченза у розбудові Гуцульщини як образу української Атлантиди. Враховуючи філософію панідеалізму, надійно підкріпленої власним авторським світобаченням гуцульського карпатського краю, що тяжіє до рівня підсвідомого сприйняття праміфологічних і міфологічних витоків гуцульського фольклору, письменник вибудовує національний міф про край, надійно захищений від «злого ока» географічним розташуванням, особливим світовідчуттям і філософією життя мешканців. У розумінні С. Вінченза Гуцульщина – це край, «звідки однаково близько є до землі і до неба, до найближчої місцевості і до універсалізму, до гуцула і до Пана Бога. Тут, на чарівницькій горі, розігрується велика боротьба, зустріч часів і простору, міфу і культури, пам'яті і мрії. На полонині світу Гомер, Платон і Данте розмовляють з Головачем, Довбушем, з Фокою, Танасієм, Василюком, Дмитриком, Станіславом і Отілою і ще з багатьма іншими. Тут, над Прутом і Черемошем, між небом і землею, всі вони знаходять універсальну людську вітчизну» [6, 310].

Отже, саме така універсальна близькість унікального гірського карпатського краю і дає можливість польському письменникові С. Вінчензові проводити прямі паралелі між Гуцульщиною і містичною Атлантидою, або своєрідним Рахманним краєм, який розташований значно ближче до Всесвіту, а отже, може бути ідеальним місцем проживання для людей чистих душою і своїм покликанням.

Україно-польські літературні зв'язки першої третини ХХ століття вражають певною стильовою, тематичною та ідейною спорідненістю. Плідна робота в галузі етнографії, історії, археографії та письменства польських дослідників ХІХ – першої третини ХХ століть сприяла поширенню розвитку топосу Гуцульщини у світовій літературі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Астров В.* Рудольф Гольцапфель / Владимир Астров // Гольцапфель Р. Панидеал. Психология социальных чувств / Рудольф Гольцапфель ; [пер. с нем., биогр. В. Астров]. – СПб : Издание Л. Ф. Пантелеева, 1909. – С. V–XLIX.
2. *Вінченз С.* На високій полонині (Правда старовіку) / Станіслав Вінченз ; [пер. з польск. Г. Гнатіва, Б. Сенежака]. – Львів : Червона калина, 1997. – 452 с.
3. *Погребенник В.* Фольклоризм тетралогії С. Вінченза «На високій полонині» в контексті української дожовтневої прози про Гуцульщину / Володимир Погребенник // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії : зб. наук. праць. – К., 2003. – Т. IV. – С. 396–408.
4. *Полек В.* Калевала гуцулів / Володимир Полек // Вінченз С. На високій полонині (Правда старовіку) / Станіслав Вінченз ; [пер. з польск. Г. Гнатіва, Б. Сенежака] – Львів : Червона калина, 1997. – С. 5–17.
5. *Сеньків І.* Гуцульська спадщина : Праці з життя і творчості гуцулів / Іван Сеньків. – К. : Українознавство, 1995. – 512 с.

6. *Choroszy J. A.* Huculszczna w literature polskiej / Jan A. Choroszy. – Wrocław, 1991. – 374 s.
7. *Hadaczek B.* Huculski świat Vincenza / B. Hadaczek // Ruch Literacki. – 1987. – Z. 4–5.
8. *Kolbuszewski J.* Konec dawności (Stanisław Vincenz «Na wysokiej połoninie») / J. Kolbuszewski. – Wierchy, 53 : 1984. – S. 61.
9. *Vincenz S.* Na wysokiej połoninie / S. Vincenz. – Warszawa, 1936.
10. *Wincent P.* Kilka uwag do opisanja Hucułów na Bukowinie / Pol Wincent. – Wrocław : Prace z etnografii, 1966. – S. 180–182.

Стаття надійшла до редакції 10.09.2012

Прийнята до друку 22.11.2012

MIKROCOSMOS OF UKRAINIAN ATLANTIS (HUTSULSHCHYNA)

Tetyana BYKOVA

*M. P. Dragomanov National Pedagogical University,
Department of Ukrainian Literature,
9, Pyrogova Str., Kyiv, 01030, Ukraine,
e-mail: nanan@meta.ua*

In the article on the basis of analysis of the artistic text of the tetralogy «On a high mountain valley» by Stanisław Vincenz the peculiarities of interpretation of Hutsulshchyna as the image of Ukrainian Atlantis are exposed in the Polish literature of the first third of XXth century; the writer's main philosophical views to sense centres, influencing on originality of interpretation of the nature world of Hutsulshchyna and its inhabitants by the Polish researcher are considered. Conclusions concerning the presence of certain features of universalism in the showing of Hutsulshchyna and land its people are made.

Key words: Hutsulshchyna, mountain time, shepherd culture, panidealizm, author's interpretation.

**МИКРОКОСМОС УКРАИНСКОЙ АТЛАНТИДЫ (ГУЦУЛЬЩИНЫ)
В ТВОРЧЕСТВЕ СТАНИСЛАВА ВИНЦЕНЗА****Татьяна БЫКОВА**

*Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова,
кафедра украинской литературы,
ул. Пирогова, 9, Киев, 01030, Украина,
e-mail: napan@meta.ua*

На основе анализа художественного текста тетралогии Станислава Винценза «На высокой полонине» раскрыты особенности интерпретации Гуцульщины как образа украинской Атлантиды в польской литературе первой трети XX века. Исследовано главные философские воззрения писателя, смысловые концепты, воздействующие на своеобразие толкования взаимодействия мира природы Гуцульщины с ее жителями глазами польского исследователя. Сделаны выводы относительно наличия определенных характерных особенностей универсализма в изображении гуцульского края.

Ключевые слова: Гуцульщина, горное время, пастушья культура, панидеализм, авторская интерпретация.